

gant semetipos. *z* Tabula est adiutorium aliquod collatum. per quod posset ille q̄ est in periculo naufragii subleuari a periculo peccati. *r* hoc est sacramentum. Et cum duplex sit peccati p̄iculum duplex ē naufragium. duplex ē sacramentū liberans a dupliciti naufragio. *s*. a naufragio originalis. *r* hoc ē baptismus. Et q̄ originalē p̄mitu. ideo baptismus est p̄ma tabula. Et fm̄ naufragiū est p̄ actuale. *r* q̄ ab hoc liberat penitētia. ideo dī sc̄da tabula. Et sic pater q̄ recete dī fundamētu. *r* recete dī tabula fm̄ diuersas acceptōes. Et recete inq̄ntū virt̄ dī citur fundamētu. recete inq̄ntū sacrum liberās a naufragio dī sc̄da tabula. *r* sic pater illud argumētu. ē sc̄da tabula. ḡ ē secundū sacramētu. Pater etiā secundo obiectuz 33 de cōpossibilitate horū duoz. *A*d illud ḡ qd̄ ob̄ de ab sc̄diōe. dōm̄ q̄ ē absconsio p̄pocrisim. *r* penitētia

verā q̄ totū remittit. Et Hieron̄. loqū de absconsio secunda q̄ sit p̄ reuelationē. nō de p̄ma. *A*d illud qd̄ ob̄ 34 iūc̄ q̄ p̄nia liberat fm̄ q̄ virtus. dōm̄ q̄ sicut fides suppler locū baptisimi vbi q̄s nō ēt baptisari. sic penitētia virtus locū sacri. attamē q̄ B̄ nō habet nisi in articulo necessitatis ut possit a naufragio liberare. sacramentū aut̄ haber de se. ideo rō tabule deb̄z sc̄do attribui nō vir turi. Preterea sacramentū respicit liberatōnem a malo siue a piculo. nō sic virtus. Et q̄ tabula sonat i rōnem refugii et liberatōis a malo naufragij et periculo pecca tū. ideo magis cōperit sc̄do q̄ virtuti. *r* sic pater respōsio ad obiecta omnia circa partem opositā. Solū hoc diligenter attendendum est q̄ q̄d̄tu sumus in hoc ma ri stringamus tabulam propter periculum euitandus a mari magno.

Dist. xxiii. de vunctionis extreme sacramēto. *z* Reter premissa ē aliud sacramētū. sc̄z. vnc̄to infirmoz. *z* Supra determinatum ē de q̄tētū os sacramētū. Hec ē q̄nta ps in qua agitur de quinto. sc̄z. de vunctione extrema. Dividitatur aut̄ hec pars in duas. In prima agitur de sacramēti institutōne. In secunda de instituti dispensatōne. et hoc ibi. Que runtētia aliqui si hoc sacramētu. *P*rima ps duas cō

In p̄ce ista sunt dubitariis cir ca litteris. *r* p̄mo de ordine isti sacramētū ad an tecendentia et sequentia. *V*ide etiā male ordinā re. cum eī inter osa sacramētū. *r* vñc̄to infirmoz. *z* *P*ropter quod et extrema a vñc̄to nūcupat vide q̄ ultimo debet ordinari. *R*o. dōz q̄ sacramēta qdām res p̄spiciunt p̄sonā. qdāz cōiter ipaz eccliam. *r* sicut in naturis qdāz sunt vires ordinare ad cōseruatiōnē. qdā ad seruatiōnē speciei. sic in spūalibus sa cramenta. qn̄z sunt ad seruādam et promouē dā gratiā vel summādā circa ipam p̄sonā. sc̄z ordo et cō iugū ad summādā ipam eccliam. et iō q̄ multitudinē recipiūt. sicut multitudo sequitur vñtate. sic duo sacra mēta bēlēta. *r* sequitur alia qn̄z. inf̄ q̄ extrema vñc̄to ultimū locū tenet. Alia rō assignata ē supra circa p̄nci piū h̄yū libri dist. *u*. vbi tangit ordo sacramētū. *a* Vñc̄to q̄ sit chrismatē q̄ dī p̄ncipalē *z*. Cidetur male dicere. q̄ aut̄ vñc̄to p̄ncipalē dī ab ordine aut̄ a dignitate. Si ab ordine. falsum dicit. q̄ p̄ma vñc̄to ē

tinet. In prima distinguunt hanc vunctionez ab alijs. In secunda determinat causas sue institutōnis. *s*. a quo est institutū. *r* p̄pter quid. *r* i qua materia. *r* hoc ibi. Hoc aut̄ sacramētū vunctionis infirmorum. *z* Similiter secunda pars principalis duas habet fm̄ duas opiniōnes quas ponit circa frequentationem siue iteratōez sacramēti. Et primum modum ponit ibi. Querūt ali qui. *z* Secundum ibi. Quidam autem de omni sc̄do

Distinguit hanc vunctionez ab alijs duabus. *a*

Pretēr mis sa est etiam aliud sa cramentū. sc̄z. vñctio firmorum. que sit in extremis oleo per ep̄m cōsacrato. Et sūt tria genera vunctionis. Est eīn vñctio que fit chrismatē. que dicitur principalis vñctio. quia in eo principaliter paraclitus datur. Unde et propter abundantiam gratic duos liquores mittos habet. oleuz sc̄z et balsamum. Oleum conscientie. balsamū fame. Chrisma vero gre ce vñctio latine dicitur. Rectamen omne oleum ad vunctionē sanctificatum chrisma vocatur sed illud solum quod miscetur cum balsamo. quo capita regū et pontificum vngunt. quo etiā ambaptizatos sacerdos vngit

in vertice. *r* pontifex per impo sitionē manus cōfirmādos vñ git in fronte. Est et alia vñctio q̄ cathecumini et neophici vnguntur in pectorē et interscapulas i perceptōe baptisimi. Tertia vero vñctio ē q̄ dī oleū infirmoz. de qua nūc agitur.

Determinat causas institutōnis huius sacramēti. *s*. a q̄. p̄pter quod et in q̄ materia est institutum. *b*

Hoc aut̄ sacramētū vñctōis infirmoz ab aplis institutū legitur. Aut eīn Iac. Infirmat̄ alijs in vobis. inducat p̄sbyteros ecclies. et orēt super eū vngētes eū oleo in noīe dñi. et alleuiabit eū dñs. et si in peccat̄ fuerit dimis tenē ei. In quo oñdit. *b* duplicitē ex cā sacramētū hoc institutū. *s*. ad p̄ctōū remissionē. et ad corporis infirmatōis alleuiationē. *E*nī cōstat eū qui hanc vñctio

i baptismo. Si a dignitate. ad bux falso dicte q̄ in sacramēto ordīs est vñctio maiora dignitatis. *R*o. dō. q̄ p̄ncipalē vñctio dī cōfirmatio ex q̄d̄uplici cā. *s*. a loco. q̄ in frōte q̄ eīs nobis in corpē. *A*mistro q̄ sit ab ep̄o. Ab elemēto siue maria q̄ de oleo mirto cū balsamo. *P*ro stremo ab effēctu p̄p̄ abūdātiā gratie. Unde ibi paulus in magna abundātia tradid. sicut etiā patuit i aplis. *r* *b* ē vñctio p̄ncipalē. Et si obij ciat de ordīs sa cramento. dōz q̄ nō dat amplius

mun̄ grē gratiā faciēt. sc̄z ampliū mun̄ grē gratiā date sc̄z auētatis et p̄tatis sacerdotalē vel pontificalē. Dat etiam ibi mun̄ grē gratiā faciēt indigne suscipiētibz. sc̄z nō tātū. Et nota q̄ de eadē materia sit triplex vñctio. vna *z* q̄ baptizati inungūt in vñctio. Alia q̄ cōfirmādi inungūt i fronte. Tertia q̄ inungūt pontifices in capite. Et *b* vult dicere in līa-regū et pontificū. i. regaliū pontificū q̄les sunt pontifices nouē legi. nā reges fm̄ q̄ dicūt līa. q̄ nouerunt vngūt in sc̄polis. *b* **D**uplici ex cā 3

Liber

sacramētū institutū rē. Ut male dicere q̄ vniuersū sacri ynicō est fūnis. B̄. vn̄ fūnis p̄ncipalis, et n̄ib⁹ ip̄cīt q̄n̄ multiplex p̄ esse ueritas dum tū vñ sit finis p̄ncipalis. alij hō p̄accidet. et sic ē in p̄posito.

Et si ex rē/ p̄ vel negligētia sacramētū p̄cīlūs est rē. Ut male dicere. q̄ neglūgēta in his q̄ n̄ sūr de necessitate salutis n̄ generat p̄cīlū. n̄ fac ho minē dignū dānatōe. **B̄.** di 4 cēndū q̄ vel nō tenet disūctiue s̄ maḡ intelligi tur copulatiue. Ut nō intelligi tur b̄ de q̄labz ne gligētia. S̄ soi lū de negligētia q̄ generat tem p̄tū sūe q̄bz p̄cī p̄tū annēcum. Ut ita iudicādū est b̄ de sacro sicut iudicat de sacro altaris.

Sacramētū vero altaris et penitentie et coniugij sepe iterari videtur. quia sepe sacramētū

H̄ intelligentiā p̄ntis distincōis s̄m̄ duo que m̄ḡ determinat de ynicōis sacro. duo p̄ncipalit̄ arunt. Primo q̄ris de ip̄o q̄tū ad ip̄o institutio nē. Secō q̄tū ad vñm sūe dispensationē. Quātū ad p̄nū q̄runt q̄tuor. Primo de cā ei⁹ finali. Secō de eius efficiēte. Tertio de materiali. et q̄to de formali.

Questio i^a 2ª Quātū ad cām finalē q̄r̄ vñz istud sacramētū p̄ncipaliter sit ordinariū ad morbū corporalē an ad spūalē. Et q̄ ad cor poralē yr̄ ex cā institutōe. Iac. v. infirmat̄ q̄s in vobis i ducat p̄b̄teros rē. et post dicit. ōrō fidei salubrit̄ insir mū. Itē Math. vi. vngebat oleo multos infirmos et curabat. si ḡ v̄rebant b̄ sacra s̄m̄ ḡ d̄. in glo. et b̄ ad currationē infirmatū corporalē. ḡ p̄ncipaliter yr̄ ad b̄ ordīari. Itē sacramētū ad illud finaliter ordinatur. p̄pter quod p̄ncipaliter dispensatur. sed illud p̄ncipaliter dispensat. p̄p̄ infirmatū corporalē. q̄r̄ nūq̄ daf̄ nisi exi stentib⁹ in graui infirmitate corporali. ḡv̄ ḡ p̄ncipaliter

Quartus

tim corporis percipitur. frequenter penitentia; agitur. coniugium lepe contrahit. Quare ergo ynicō similiter nō potest iterari. Si morbus nō reuertitur. medicina nō iteret. Si vero morbus nō potest cohiberi. quare medicina debet p̄hiberi. Sicut oratio iterari potest. ita et ynicō iterari posse videtur. utrumq; enim illic cōmemorat. Jacobus. et vtrumq; illuc coopatur ad ferendā alleuiationē corporis et anime. Cur ergo negat ynicō in infirmū posse iterari ad ip̄etrādā sepius sanitatē mentis et corporis. cū p̄pter id sepe iteranda sit oratio.

Secōdā opinio de iteratōe hui⁹ sacri. **d** Quidā aut̄ de om̄i sacro intelligi volunt q̄ nō sit iteratō. s̄ s̄m̄ totū illud q̄d p̄tinet ad sacramētū. dicētes q̄dā sacra sepi⁹ posse suscipi. q̄dā vñ nō. Nec tū q̄ sepi⁹ sumunt̄. totaliter iterant̄. vt sacramētū et ynicōis. q̄ licet sumunt̄ sepi⁹. tū q̄ nō iterat̄ bñdicti⁹ eadē hostia vñlē oleū. nō iterat̄ sacramētū inuria. S̄z dicet q̄s. s̄c̄ et baptis̄m̄ nō iterat̄. et si alijs frēq̄nter baptizat̄. dū eadē aq̄ nō iterat̄ bñ dicat̄. Sed aliud ē inquit illi de bñdictōe aq̄ q̄ sit baptis̄m̄. aliud de bñdictōe panis et olei. P̄t̄ ei baptis̄m̄ celebrari in aq̄ etiā nō bñdicta. q̄ illa bñdictio preuerētia tñ sit et decorē n̄ virtute sacri s̄c̄ corp̄ xp̄inō p̄t̄ p̄fici n̄iss de pane cōsecrato. nec ynicō illa fieri p̄t̄ n̄iss d̄ oleo ab ep̄o cōsecrato. P̄t̄ illa sc̄ificatio ad virtutēs sacri p̄tinere vñ. In p̄iugio q̄ semel tñ bñdicti⁹ q̄s q̄ nō sepi⁹. Bñdicti⁹ tur ei vt alt̄ Amō. cū p̄ma et n̄ seba yxore. Si ḡ cū d̄ sacramētū eē iteratō. nec inuria eēcē faciēdā rōnē dicti referas ad satisfactionē rei q̄ sacramētū ex pleſ. De om̄i sacro generalis id verū ē. Si vero ad suscep̄tōis sacri de q̄busdā verū ē q̄ n̄ iterant̄ crebra suscep̄tōe. de alijs vero q̄busdā nō q̄ frēquēt̄ sumunt̄. vt hoc ynicōis sacramētū q̄d in om̄i pene ecclesia sepe reperitur.

fit ad b̄. Itē si est h̄ infirmitatē sicut medicina. q̄r̄ h̄ tra quā. Aut h̄ corporalē. aut h̄ spūalē. Si h̄ spūalē. cū nō sit h̄ actuale vel originale. erit h̄ veniale. S̄z veniale q̄lizbet die iterat̄. ḡ et b̄ sacramētū. s̄z sacramētū nō daf̄ frēq̄nter h̄ rarissime. ḡ nō est h̄ p̄t̄m̄ veniale. ḡ est h̄ infirmitatē corporalē. Si tu dicas q̄ est h̄ p̄t̄o seglas. q̄r̄. aut h̄ alijs determinate. aut h̄ oēs. Si h̄ alijs. q̄renō sit h̄ alias. Si h̄ oēs. cū sint diverse s̄m̄ diversitatē morborū vñ q̄ debet diuersa ad b̄ cē sacra. Lōtra. q̄ n̄ sit ad morbū corporalē curandū p̄ se vñ. q̄r̄ sacra no. le. indigne suscipi p̄t̄t̄ efficacit̄ q̄ signat̄. si ḡ viri sc̄ti digne suscipiūt̄ sacramētā. ḡ si baberet ynicō h̄ in eis efficaciā sanādi. ergo viri sc̄ti nūq̄ morcerent̄. Itē multi sunt viri p̄fici q̄b̄ pauli exemplū desiderat̄ dissolvi et cē cū xp̄o. Si ḡ sacramētū ordinat̄ ad vitā corporis. s̄ferādā. ḡ ōrā libo nullo mō d̄ suscipi. Itē sacramētū ē medicina spūalis. ergo sicut medicina corporalis sanat solū morbū corporalē. et ad b̄ est p̄ncipalit̄ et vñr̄. ita vñ q̄ medicina spūalis cū

ret solū morbū spūale. ita q ad b sit vīr. tota līc. t pnci-
palit. Iēc si vncio sanat morbū corpāle. aut p virtutē na-
turalē. aut p virtutē supra naturā. Nō p virtutē naturalez
hoc stat. qz opatio sacroz nō est fīm virtutes naturales
elementoz exterioz. ergo p virtutē sup naturā. s̄ illa eq̄
pō i infirmitate incurabiliē vt curabiliē. ergo vī q istud
sacrm liberet a lepra. s̄z est falsū. g t. R. dō. g altoz
opinio fuit q sacrm istud pncipaliter ordinatū ī sc̄las
vel reliquias peccati q grauat. q relite sunt tā ex origina-
liq̄ ex actuali. q quidē relite sunt pene spūales h̄ntes
m̄ frequēter penas corpāles annicas pp̄ter sui expun-
gationē. t iō pncipaliter b sacim ī tra penā spūale. s̄z
ex antest ad sanādū morbū corpāle. S̄z t hoc ē qd̄ dī
Jac. xv. in institutioz istiū sacri. si in peccat. fuerit remis-
tent ei. q istud sacrm est ordinatū ī aliquē morbū pecca-
ti. t hoc ipm tangit in glo. t cū nō sit ī originalenē cō-
tra mortale. relinquitur q sit ī peccati veniale. er hoc cois
opinio tenet. S̄z notandū q de vential p̄co est lod du-
pliciter. aut p̄c est q̄s in statuie. aut p̄c ī in egressu.
Si put ī statu vie suae in itinere. sic mo:b venialis
est q̄s inscapibilis. vel qdā necessitate iterabilis. ac p̄ b
qdāmō incurabilis. t iō nō debuit ītra ipm aliq̄ medi-
cina specialiter pncipaliter ordinari. imo qdāmō oia
sacra valent ad c̄urationē fīm plus z min. Si autē
loqmur put ania ē in statu egrediē. sic p̄nt curari sine
iteratoe. t sic cū aia possit trahere talia crīmia q̄ retrā
berēt a gloria. institutio divisa miscdia remedii q aia cu-
rari possit q̄stum ad remissionē culpe. t etiā p̄ts pene.
z b est sacrm vncrois extreme. Modo aut̄ curādi veni-
ale p̄t̄m in b sacro corriñdet mō infirmitatis. veniale
aut̄ p̄t̄m grauat aiam deprimēdo deossum. vt nō ita in-
rendat in deu p̄deutoribz t amoz. p eo q̄ ibi c̄versio in-
ordinata ad comutabilebonū. t p̄ co q̄ est mino: amoz
dei. sicut rāt̄ Aug. in li. 2. fes. t iō cu curato direkte sit
p̄ trū. p̄ illud curat̄ qd̄ aiam aggrauatā p̄ deus rōz sur-
sum eleuat. t qm̄ corp̄ qd̄ corruptis aggrauat aiam. cuz
illud sacrm sit ad elevandā aiam p̄deutoriē. in q̄ ania
recipit vigore quedā. in q̄ p̄ est delerio venialiū si sunt i
aia. t p̄ q̄s repulso molestiaz corporaliū si expediti ipi aie
hinc est q̄ istud sacrm pncipaliter ē ad curatoz t alleui-
atione infirmitates corporalis. qdāmō ad vigorādū aiaz
q̄ regit corp̄. t sic p̄z qd̄ sit in b sacro res tm. qd̄ signū.
q̄d̄ res t signū. Signū tm̄ est vncio exterior. Res tm̄
est venialis curatio. Res z signū ip̄a in aia deutoriis ex-
citatio. q̄ n̄ ē alio q̄d̄ qd̄ spūalis vncio. Lōcedēde igit
sunt rōnes. pbantes istud sacrm vñlare ad infirmitates
corpāles curādas. Lōcedēde sunt etiā rōnes. pbantes
q̄ nō valer. pncipalit ī illas. qm̄ solū p accidē t ex cō-
sequēti vt p̄s oīsum ē. Ad illud qd̄ ob̄ g nō daf-
nisi in statu infirmitatis. Dōm q̄ nō est pp̄ infirmita-
tē. s̄z pp̄ hoc q̄ appropinqt̄ egressu. in q̄ p̄nt venialis
p̄fecte curari. Et p̄ illud sit vez p̄. q̄ c̄tēcūng q̄s in-
firmit. nō daf ei b sacrm nisi plūmabz moriat vel q̄ sit
in articulo mortis. Et si starer nobis de libiq̄ q̄ libera-
ret ab infirmitate. nō daberet dari ei b sacrm sicut pate-
bit inferi. Ad illud qd̄ ob̄ de veniali t q̄tidie itera-
tur. p̄z tā rñlio. q̄ nō daf b sacrm ī istud peti gen. nū
si in statu in qd̄sumq̄ q̄ libereb̄ t a culpa t a peccādine/
cessitate. Ad illud qd̄ ob̄ q̄ nō valer pncipalit. dō-
q̄ vez ē. t b innuit iō forma orōnis in q̄ nō fit mentio
nisi de remissione p̄coz. Qd̄ ob̄ q̄ mō mō dō vale-
re a similz q̄ corporalis medicina nō sanat spūale morbū
dōm q̄ nō est sile. q̄ spūs tñmer corpus. vñ passiones
viales multū redūdat in carnē. Un̄ Sap. dicit spūs tri-

mis exsiccatur ossa. ideo nō est mirū si tranquillatur sīa
et vigoratur et letificat. si etiā h̄ respectū b̄ ad corp⁹. sicut
etiam b̄ sacra respectū b̄ ad corp⁹ reuelādū ppter allcu
ationē spūs. Ad illud qđ q̄ p̄ qua virtutē h̄ fieri. di
cēdū ḡ p̄ virtutē supra naturā. s̄ illa op̄ fīm diuinā īstī
tutionē. q̄ voluit p̄ b̄ sacra facere secrētū fidei. et ita nec
scdm legē cōdēm ab institutioib⁹ incurabiliib⁹ liberare.
Et itez i b̄ sacro aliquid ē naturale. aliquid supra naturam.
Effectus nāq̄ q̄ est i spū ē supra naturā. s̄ q̄ ille redun
det i carnē. illid naturale ē. fīm q̄ i ps. dicit h̄ deo¹¹
devotus. sicutur i te oia mea. tē. Eritez alibi. Reformit caro mea
tē. **Questio.** ij. b.
De causa efficiētē sine instituētē. t̄ q̄ v̄. b̄ sacra instituē
tuit xps. vel aliquid p̄ discipul⁹. Et q̄ dñs v̄. q̄ legilla/
tors ē leges instituētē. S̄ sacra oia sūt leges et statuta
in lege euāgēlica. q̄ nō solū b̄ instituit xps. verū etiā ois
Iē ds p̄ scđm instituit oia sacra ve. le. moysi loq̄ndo et
peccidō. Un i p̄ncipio cuiuslibet sacramentalis p̄cepit
dicit in Lcū locutus ē dñs. tē. Si ḡ sacra euāgēlica
sūt multo digniora. v̄. tē. **B**ēsacra sūt habuit est
supra. dist. tē. est in q̄ diuina virtus secrētū opatur
si ḡ virtus divina opatur i sacris p̄ncipalib⁹ cū institue
resacra sūt maioris dignitatis q̄ opari in sacro. et opa
tio ē a diuina virtute. q̄ et institutio. Iē Marci. vi.
dicit q̄ discipuli inungebāt oleo multos infirmos et cu
rabātūr. Sed o stat q̄ apostoli non nōn crātare auctis
q̄ p̄ se auderit aliquid instituētē. q̄ v̄ q̄ dñs eis mādaue
rit. q̄ v̄ q̄ ip̄e instituit. **L**ōtra. m̄ḡ dicit i fra. hoc ē
cramērū legis ab apostolis institutū. Iē. alibi. non
habemus mādatū de b̄ sacro. nisi Jacobi. v. ḡ. videtur
ibi institutū fuisse. Iē oīne sacra qđ xp̄s instituit
ip̄e q̄ se crebribut. s̄ xp̄s b̄ sacra nō exhibuit. q̄ nūq̄ i
firmos oleo s̄ solo v̄bo sanavit. q̄. tē. Iē oīne sacra qđ
xp̄s instituit habuit figurā i ve. test. s̄ b̄ non habuit ibi
figurā. q̄ nunq̄ legim⁹ infirmos ppter curationē i ve
teri test. inungi. q̄ vide p̄ institutio hui⁹ sacri nō p̄tinu
erit ad xp̄m. **P**o. ad hoc intelligētē norandū ē q̄ ali
qui dicere voluerūt oia sacramēta instituta fuisse a xp̄o
qm̄ ip̄e fuit legislator. Un q̄uis non exp̄sse legat de fir
matōne et extrema vncōne. tamē credēdū ē p̄m̄ institu
isse. et h̄ alij mō innuist de confirmatōne cū man⁹ p̄ ip̄o
suerit. **N**ath. xix. De extrema vncōne euz discipulos
ad p̄dicandū misit q̄ oleo vngebāt infirmos et curaban
tur. sicut dñ Marci. vi. Nec dubiū qn̄ p̄ mādatū ip̄ius
b̄ fecerit. Si autē apostoli dīcūrur alij institutū. hoc ē
q̄ institutōne p̄mulgauerit. sicut bear⁹ Jaco. cōfessio
nis et vncōis. **S**z in cū i euāgēlico sufficiētē lex euānge
lica exp̄m̄. et euāgēlica lex trīneat xp̄i statuta et facta.
et magis statuta q̄ facta. quō p̄babile ē. vt oēs euāgēli
ste sic lib silentia tā nobilita sacrā et grātissent str̄ps insi
tuisset. cū ex his n̄re salutis amīniculū eliciat. Et iō p̄bs
bili⁹ alij dicit et m̄ḡ vide hoc securire. immo ap̄e dī. q̄
spūsserūs p̄ apostolos b̄ sacra institutū. sicut s̄ dñm̄ cl̄t
de sacro firmarōis. Et q̄ b̄ potuerit ē mālestū ē. cū
ip̄e sit docto. p̄cipū s̄c̄ xp̄s. Et exēplo p̄z. q̄ apl̄ spū
serō dīcātē formā bapt̄smi a xp̄o institutā. et firmarā
ad ips⁹ mutauerūt. q̄tromaḡ qđ xp̄s insinuauit institu
ere docuerūt. Et q̄ ita fuerit q̄grū manifestū ē s̄ attē
dāt diversitas sacramētor. Quedā enī sūt sacramēta cō
munia le. ve. et no. qđā p̄prissima le. no. quedā medio
mō. Lois sūt q̄ sūt qđāmō ex dictamine nature. qđ
q̄ s̄ idē maner. illa sacramēta ab initio cūcurrerūt. vt
matrimonii et p̄nia fīm q̄dō recōciliat. et hec qđē dñs
s̄b̄ cōsumauit. q̄l̄ sumauit i le. no. nō euāgēliūt. Quē

Liber

Dā sunt p̄p̄issimale. no. & hec sunt que signat̄ grām in tali statu q̄ p̄petit le. no. hec aut̄ duo sunt. cōfītratio & vnc̄tio. vbi signat̄ grā spūsc̄r̄ fīm quā inungit̄ q̄s in pugilē vī p̄ xp̄o audeat mori. & in regē vī regnū celorū possit introire tanq̄ in suū. Hoc ē no. le. p̄p̄uz. tō in ve. re. nō habuerūt certā figurā hec duo sacra. Et q̄ signat̄ spūsc̄r̄ grām in alij abundantia. & spūsc̄r̄ abūdantē nō fuit dā quousq; ibs nō fuit glorificat̄ sicut dī Job. vñ. iō hec dīo sacra a xp̄o fuerūt insinuat̄a. s̄z post a spūsc̄r̄ fuerūt instituta. Quedā sunt sacra mediaq; in ve. le. nō fuerūt in vñtate. fuerūt in figura & significatiōe. sicut baptismū. eucharistia. & ordo. & q̄ xp̄o legē implevit. & figurās evacuavit. hec tria sacra p̄ seip̄m instituit. sic p̄z quō cōgruentissime statuta & insti tuta sunt ecclasiastica sacra. vt nūbil sit gestū p̄ obliuionē s̄z fīm inenartabili dei disp̄latoꝝ. Lōcēdēde igit̄ sūr̄ rōnes pbantes sp̄m sc̄mp̄ ap̄los b̄ sacraminstutus.

14 Ad illud q̄ ob̄ ḡ b̄ est legislatoris. q̄ spūssanctus sup̄leuit b̄ q̄d ife dīs dimiserat i doctrina. sicut dī Job. xvii. mīta habeo vobis dicere q̄ nō potestis por tare mō. & post. cū vñnerit v̄. Unū sicut sup̄leuit q̄d de erat de doctrina fīm dei ordinat̄ dispensatiōe. ita etiā de institutione ex cā cōgrua q̄d dimis̄s̄ erat. Nec fuit 15 duo legislatores xp̄s & sp̄us ei. Ad illud q̄d ob̄ ḡ p̄ semetip̄m. dō. q̄ ip̄e imediatē loq̄b̄ moysi. & post moy ses p̄cipiebat ip̄o sicut nūcī dei & minister. sicut spūssanc̄tus ap̄los. & ip̄o vt mīstri ip̄lis exponebant. vñ sacroꝝ institutōe nō attribuim̄ nisi deo vel p̄ filiū vel p̄ sp̄m. sicut. nec credēdū ē quēq; ap̄los b̄ q̄ se instituisse. s̄z rotū collegiū. s̄z iacob̄ pmulgauit. sicut sñiam tulit de ob̄v uantia legaliū Act. xv. Et p̄b̄ p̄z sequēs. q̄sicut deus op̄a p̄ncipalit̄. & sacerdos vt mīster. sicut institutoꝝ sacro rū respic̄t deū vt auctōre. & ap̄los respic̄t vt mīstros in pmulgādo. Ad illud q̄d ob̄c̄if q̄ apl̄ vngebāt oleo dicendū q̄ ibi nō fuit b̄ sacram̄ institutū s̄z insinuat̄ & b̄ p̄z. q̄ vñtio illa p̄ncipalit̄ siebat ad sanitatē corporez. nō ad curatō spūsc̄r̄ p̄ncipalit̄. Unū sicut grām sanitatis tūc habebat apl̄. & iō potētā ligāti & absoluēdi. sic olim illud defulcat̄ sicut op̄abat ad salutē corporis. nunc aut̄ p̄ncipalit̄ op̄a ad salutē sp̄us sicut i p̄a forma eu denter exp̄mis. **Questio** iū. c.

De huiꝝ sacri materia. & dīc magister q̄ materia huiꝝ sacri est oleū ab ep̄o s̄scr̄atū. S̄z vī q̄ maḡs̄ deberet ad bibere aut̄ elemētu q̄ oleū. Primo. q̄b̄ b̄ sacram̄ ē p̄icitātiū & mori app̄op̄inātiū. & bi matime sūt i articulo ne cessit. q̄ talib̄ grāme de oleo cōi. p̄uideri dī. si ḡ aq̄ cōiorē. vī. v̄. Itē i cōfirmatōe in q̄ dīḡa abudens nō solū ē elemētu olei s̄z etiā balsami q̄d ē p̄ciosū. q̄ cuꝝ b̄ sacram̄ introducat̄ boiem i regnū q̄d ē p̄ciosissimū fīmū. videſ q̄ in eo deberet esse balsamū. Itē vī q̄ non op̄re at̄ esse s̄scr̄atū. q̄b̄ baptismū & eucharistia i b̄ v̄ ē magna grā & efficacia nō indiget materia s̄scr̄ata alia s̄cr̄ificatiōe. q̄ q̄ sit i sacri forma. q̄ pari rōnenē vñtio extre ma. Itē ad p̄fēctū esse sacri ista duo sufficiūt. s. significatiō & s̄cr̄ificatiō. significatiō ē p̄ elemētu. s̄cr̄ificatiō ē p̄ verbū. s̄z hec duo sūt. si q̄s inungit̄ de simplici oleo. ergo vī q̄ ibi sit sacram̄ p̄fēctū. Itē si op̄ret sacram̄ vñtōnis fieri de oleo s̄scr̄ato. q̄o cui cōpetit nōmen vel rō sacri. an oleo. an vñtōni. Q̄ vñtōni vī p̄ ip̄az denotatōz sacri. S̄z q̄ oleo s̄scr̄ato videſ q̄ oleū ē signū. & oleum s̄scr̄atū ē sacram̄ q̄d nō em̄b̄ signifiātōz. s̄z etiā dīdaz gen̄ causalitatis p̄b̄nditionē. q̄ videſ q̄ habear i se cō pletā sacramēti rōne. Itē panis s̄scr̄atū ē sacram̄ nō ip̄a māducatiō. ito potius ē vñtio. q̄ videſ sūt i p̄s osi

Quartus

to. q̄ oleū s̄scr̄atū sit sac̄m. & vñtio sit vñtio. q̄ nō cō venientē nosiat̄ur. Qd̄ sūnō ē verū. nō v̄ berigia materia s̄scr̄ata. **I**te videſ q̄ nec op̄eate esse s̄scr̄atū ab ep̄o q̄ plus ē s̄cr̄are siue corp̄dū. s̄cr̄ere vbi ē trāslat̄at̄ iatio q̄ oleū vbi manet eadē vñtia. s̄z simplex sacerdos p̄fēmūz. q̄ sc̄dm. Iurā b̄ ē q̄stio q̄re debet esse oclum & q̄re lūpler nō mixtū. & q̄re s̄scr̄atū ab ep̄o. & si illa s̄scr̄atio facit oleū s̄scr̄atū. **I**8. ad p̄dītoroz intelī.

geria ē notādū q̄ alij dīere voluerit q̄ materia in b̄ sa crāmēto ē oleū. s̄z s̄scr̄atio ep̄alis sup̄ueniēs facit cēsa crāmētū. s̄z inunctio s̄sequā ē sacram̄ vñtio siue disp̄latoꝝ. S̄z q̄m istō repugnat denotatōi s̄cti. & etiā cōi opinio ni. iō meliꝝ dīḡ s̄cr̄atū q̄ baptiſmo ē elemētu. s̄ci cōi matōe cr̄istī. & in vñtōe oleū s̄scr̄atū ab ep̄o. Ratio aut̄ sumi p̄t a p̄te institutiōe. & etiā a p̄te finis. A p̄te in st̄mentis. q̄m enī xp̄ū p̄ s̄cr̄ip̄m instituit. q̄ p̄ semet ip̄m portuit s̄cr̄ificare baptiſmū & eucharistia. idco non est alia. Itē ratio p̄parāt̄ ne cessaria. s̄z solū ad solēnitātē facit. s̄z b̄ sacramētū spūsc̄r̄tū institutū p̄ ap̄los q̄ nō poterat̄ s̄cr̄ificare nisiq̄ deū. iō materia ē nō lūpler elemētu. s̄z oclū p̄ vñtū & iocationē s̄cti sp̄us s̄scr̄atū. & hoc p̄ vñtū ep̄o. q̄ sunt successores ap̄los. vt s̄z sp̄us in st̄mento ap̄los. s̄ci etiā nūc cōscr̄et p̄ ep̄os. A p̄c finis sumi rō. q̄m h̄d̄ ḡ aīas lāguores sp̄uāl & r̄ datur grā ordinātū ad sanitatē p̄fectā. q̄e qdē ē gl̄e. idco de be signari p̄ oleū q̄d ē curatiōnē rōne curatōis. & p̄ oleū s̄scr̄atū rene ordinatōis ad sup̄ueniētē curatiōnē. & p̄ oleū lūpler nō q̄mixtū. q̄ ad ingressū in glorā regnū & sufficiēt bona p̄fēcia. His vñtis facile est soluēre ad ob̄iecta. **A**d illud em̄ q̄d ob̄j̄c̄if q̄ dītōtē medicīne. di 18 cēndū & istud nō est sacram̄ necessitatis. & p̄rētra modicū de elemēto sufficiēt. & b̄ p̄t vñtū locū habeti. & iō nō ē p̄cūlū aliq̄. P̄fēcia euitatio p̄cūlū dīp̄indicāt̄ di gnitati & cōgruitati s̄cti. **A**d illud q̄d ob̄j̄c̄if q̄ dītētē miscerī cū balsamo sicut i cōfirmatōe. dōm. q̄ nō c̄t̄ sile. q̄in. cōfirmatōe dītētē grā ad pugnādū in vita. p̄ quā op̄ter ambulare nō solū fīm placcētā ad dītētē etiā ad pri mū. S̄z in vñtē dītētē grā ad resistēdū dyabolo ne pos̄ser detinere. & ad hoc nō est necessaria fama s̄z bona consciētia. & q̄ balsamū aromatiōs signifīcat bona fātōz oleū nītēs bonā p̄fēc̄tā. iō v̄. **A**d illud q̄d ob̄j̄c̄if q̄ 20 eucharistia nō indigēt alia s̄cr̄atōe. dīcēdū q̄ nō est si mīle tūc p̄te institutiōtē. tūc p̄c finis vt vñtū est. **A**d illud q̄d ob̄j̄c̄if q̄ oleū nō s̄scr̄atū s̄z s̄cr̄atū vñtio 21 est significatiō & s̄cr̄ificatiō. dīcēdū q̄ falsū ē. Prītō em̄ deficit significatiō. q̄ nō em̄ erigat̄ representatōz s̄ctā institutōz. sic aut̄ institutū ē s̄cti. **S**co dīc s̄cr̄ificatiō. q̄ nō b̄ vñtū efficaciā nītē habeat cōpētēs elemētu. **A**d illud q̄d ob̄j̄c̄if q̄ oleū s̄scr̄atū ē sacram̄. dīcēdū q̄ p̄petit loquēdū nō est sacram̄ s̄z ad sacram̄ ordinatū. Et rō būt̄. q̄ nō b̄ vñtū s̄cr̄atū significatiōz. nē sanc̄tīlīcōdū significatiō. quousq̄ ap̄p̄ice infirmō. & sup̄ueniat sacerdos talis ordo. tūc em̄ significatiō grā inungēt̄. & tūc est p̄mo p̄sens nō an. & iō nō est sile de corpe dī. vñtū in p̄ma san cificatione fit. & post nō addit̄ vñtōtē interioꝝ s̄cr̄ificatiō. q̄ nouā introducar̄t̄. **A**d illud q̄d ob̄j̄c̄if q̄ s̄cr̄atū s̄cr̄atū s̄cr̄atū possunt co. p̄dīni cōfīcēre. ita & oleū s̄scr̄atū. dīcēdū q̄ nō valēt̄. q̄tāneā p̄tās in ministris ecclāsī q̄zām distribuit̄ dīs mēbris. nec ognī p̄tām p̄scr̄andō oleū ita cōicari sacerdotib̄ s̄c̄ut̄ p̄fēciōndi corp̄ xp̄i. q̄ vñtū cōp̄s faciliter tori p̄uincē p̄t̄ vñtē oleū s̄scr̄atū. sed nō p̄t̄ q̄tādīe in singulis prochīs missaz cantare sicut decet. cū ille sit panis q̄v̄ dian̄ & cōi oīby. & sic p̄z istud.

Questio

iii

d

De forma huius sacramenti. et curitur utrum forma ubi sit de ecclesia huius sacramenti. Et quod sic videlicet primo per ritum velis ecclesie quibus locis uoces uincuntur tribuitur cui benedictio sacerdotalis. Ita pba p illud Iacobus inducit p sacerdos et orat pro eo uincitores eum oleo. quod primus oratio ante uincitionem. et videtur quod illa sit de integritate uincitores. et hoc pba p littera sequitur. odo fides salvabit infirmum. et efficacia sacramenti principaliter residet penes uolum orationis. Ita hoc ipsum videtur per simile in aliis sacramentis. quod sacramenta noue sacerdotia per verbum videtur Hugo. et paro rōne videtur qd istud sacramentum. Ita siue in alijs necessaria est intentio. et id est quod ibus etiam intentione ita et in hoc necessaria est intentione. et pars ratione et verbi exprimita siue artitatis intentio platio. Cetera. oia sacramenta ex fonte sacre scripture ortu habent. quod nullum sacramentum est in ecclesia. quin describat in scriptura. Sed huius sacramenti forma nuda describitur nec ab euangelista nec ab apostolo. et rōne. Ita oia sacramenta que habent formam. eadem debent habere per totam ecclesiasticaliter. quod variatio forme est variatio sacramenti. et sacramentum debet esse uincitores sicut fides et ecclesia. sed hoc sacramentum non habet eandem formam. nam in ecclesia gregoriana est hec forma. per istas sanctas uincitiones et suam p̄fissimam misericordiam indulget tibi dominus. quicquid oculorum uictio deliquerit. In ambrosiana est hec. uingo te oleo sancti iacobi in nomine patris et filii et spiritus. et more militis uincit pparat. ad certamen seruans possit superare potestates. vel similis huius ergo non videtur quod aliqua forma sit substantialis. Ita omnes sacramentorum forme tradite sunt per orationem indicatiuam. sed forma huius sacramenti tradita est per orationem de peccatiuam. quod non videtur conuenienter assignata. Aut non est forma. quoniam sacramenta non le. certitudinaliter ponunt suum effectum. quod per orationem indicatiuam habet non per de peccatiuam. Ita sibi Iacobus. oratio fidei est illa que est necessaria. si ergo est ad deum. et ad deum oratur melius genitrix cordis cum voce oris. videtur quod ad istum sacramenti pfectio non opere aliquid dicitur. Queritur igit si forma huius modi sit forma. et per quem modum. **R**espondeo quod aliquis volueret dicere quod istud sacramentum non habebat formam sibi cennit. sed huius soli erat de bene esse. et id non sicut expissa. nec in ecclesia inuenitur uinca sed diversa. Sed tamē istud non est se cuius dicere. nec enim textū scripture. cui in isto sacramenti ieiuitate marina vim video lacobi in oratione ieiuitate et sibi tota efficacia attribuere cui dicitur. odo fides salvabit. non dicit uincit. Quid autē fidei non ipso inungentis sed iouis ecclesiis in cuius fidei administrant sacramenta. sicut in alijs sacramentis non sufficit corde credere nisi sit pfectio in verbo exteriori. sic intelligendus est hoc quod non sufficit oratio mentalis sine vocali. et id forma verbi est de integritate sacerdoti. forma inquit verbi summa est pfectio uia ordinis fidei. et hoc ppter talis institutione istius sacramenti. Non nota quod est forma sibi est pfectio actus et intentionem ieiuit. et talis est modus indicatiuum. et non est de sacerdoti ne cessitate. sed cognititate. et hec in aliquibus ecclesijs habet. sed non in romana. quod maxime viat ea quod non esse occasio determinandi. Et forma quod exhortit ordinem. et quoniam oīus est modus depeccatiuum. talis forma est depeccatiua. et hec est de necessitate. res facti huius. et habet in omnibus ecclesijs. quoniam hec tangit in institutione huius sacramenti. et quoniam non exhortatur verbum determinari huius soli oro fidei. ideo non opere quod sit in uincitoribus in verbo ordinis. sed soli quod sit in sensu. Et iuste quod est. quod in isto sacramento potius est de essentia quam in alio. **R**espondeo quod principaliter est institutio. Si quas rationes institu-

tionsis deinceps hec huiusmodi gruitatis multiplicem. Prima est ex presuceptis. et ppter instrumentum est destinatus. ideo ordo est reluatius. Et secunda est ex modi curā. di quod est deuotione et elevatione animi ad spiritualia. et quod est sup oia exercitata etiam est ordo. ideo. et cetera. Tertia rōne est ex pte. et mox. et quoniam hic fit remissio peccati interueniente ministerio sacerdotis. et quoniam in remissione culpe sacerdos non habet nisi p modum depeccantis. unde etiam habet solutōne sua utrū orōne de peccatiua. ut pcedentibus habet. huiusmodi est. hunc quod optime in situu fuit uincitione non fieri si ne orōne cuius expressio est forma sacramenti. ut ostenditur rationes. His uitis factis est respondere ad obiecta. **A**d illud enim quod obiectum est habet orōne ex fonte sacre scripturam. dicitur quod est salutis est. et ppter illud est hoc sibi causa. et origo fidis salvabit infirmum. **A**nd illud quod obiectum est non est eadem forma. domini quod est necessarium et essentia le sacramentum conditum oportet esse. Sed forma sibi non est necessaria ratione uocis et uincitionis. sed ppter est ex pfectua sibi intentionis. **A**nd illud quod obiectum est de orōne indicatiua. domini quod non est simile de hoc sacramentum et de alijs. p eo quod illud habet aliquam speciem rationem quam non habent aliud. ut visu est. **A**nd illud quod obiectum est melius oratur gemini coadiutio. domini quod in sacramentis quod sit signa exteriora non tantum considerat quod est interiora sed etiam signum exteriorum ratione cuius habet rationem sacramenti. et sic pareret totum. Quāvis enim aliquis crederet trinitatem. nisi exprimeretur. in baptismo non dare sacramentum. et sic in pposito est intelligendum.

Quoniamque quantum ad secundum articulum quoniam quod est huius sacrae dispensatione. et circa huiusmodi articulorum quatuor. **P**rimo quod debet administrare huius sacra. Secundo cui debet dispensari. Tercio in quod membra sive loco. Quartu et ultimu dicitur. **Q**uestio. s. e. Lirea quoniam pcedit sic. videlicet quod huius sacramenti administratione solis episcopis competat. primo p simile. Sacramentum confirmacionis quod huius materiae secretaria. a solis episcopis traditum. et ppter ratione et facili illud. **I**ste in mortali nobilio. et artificis est utrū instrumento facio quod ipsum facere. vni nobilior est miles qui uincit. et qui faber est facit. et si episcopus solus oleum secretum videlicet quod ipse solus hoc oleo inungere debet. **I**ste in natura ratiibus videtur quod eadem vis quod ppter materia inducit formam. et hoc spectat ad rectum ordinem operandi. si ergo gratia et virtus formis est nature. cu et episcopus materialiter pparat. videlicet quod solus sacramentum confitatur. et hoc est in ipsa uincitione. **S**ed ostendit quod exterioriter sead oēs. quod huiusmodi elementum constitutum sacramentum. sed solus secretum ppter administrari psum plicet laicū et etiam huiusmodi et sacramentum ministrari. **I**ste quod ita debet est videlicet. quod illud est sacramentum eorum. quod sit in extremo mortis articulo. sed talibus frequenter non potest subueniri p sacerdos. et videlicet saltem p laicū eis subueniri possit. **I**ste ostendit quod expolio. quod legitur legenda secundum genitorem. quod ipso in uincentibus oleo firmos et curabat eos. et viri quod huiusmodi specter ad uirios seruos. **T**ertio. dicitur quod huiusmodi sacerdos. et illo firmat auerteritas et ratione. **I**ste Iacobus. xl. dicitur p sacerdos. et ratione sup eum. Rō. q. cu huiusmodi sacerdos sit oleum secretum. non dicitur administrari nec stringi nisi ab eo quod huiusmodi secretaria. et talis est sacerdos. id non secretaria ad oēs. Nec ad solo episcopos. et cu huiusmodi sacerdos ppter trahit quod non potest adire platos. sed magis. et diverso. optime multos paret. **S**ed a solis episcopis dari dicitur. id dispositus est p pfectu. quod uincitores non soli esse in a pte vel in barba aaron. sed etiam descendentes uincitores in oratione vestimentis. scilicet uincitores in inferioribus sacerdotibus. Nec solus sumitur ratio a parte uincitionis. verum est a parte orationis.

Liber

Quartus

nis. qm̄ ei officiū mediatōis sacerdotib⁹ cōpetit. sic cō
petit offerre dons ⁊ sacrificia p̄ petris. nec solis ep̄is. n̄
erā laycis. s̄ erā disp̄lsario hui⁹ sacri. cui⁹ efficacia p̄n
cipali⁹ distin⁹ in orōne fidei. cui⁹ est sacerdos ⁊ mister d̄
rōne sui offici⁹. Ad illud qd̄ ob⁹ de ſfirmatiōe. dō. q̄
nullo mō eft ſile. P̄tum. q̄ ſfirmādi p̄nit adire ep̄m. n̄
ſic inungēdi. Preterea manu⁹ ipoſitio ſolis aplis eōi
petebat. ſi infirmor⁹ curatio yſq; ad alios diſcipulos
deſcedebat. at ſacrm̄ ſfirmatiōi ſi ſacrm̄ ipoſitioi maſ
32 nuū. ſacrm̄ vncrōis ē ad curatōi ordinari. Ad illud
qd̄ ob⁹ in moralib⁹ nobiliuſ ē vti in ſtrumento rē. dō. q̄
illud neceſſitatē h̄z vt plurimū i moralib⁹. Et rōne hui⁹
est qm̄ grad⁹ dignitat⁹ eft i eis fm̄ ordinatōi ad finē. et
vteſi in ſtrumento imediatōi e opaſo q̄ ſabiciāſ. ſi in
h̄js oſiō ecclie ē grad⁹ fm̄ cōgarōi ad primū p̄ncipiū.
ex q̄ ſuit totū regim⁹ ⁊ opatio in coꝛe ecclie. ⁊ iō virt⁹
prior⁹. Un̄ ſupior⁹ eft ep̄a q̄ordinari ſacerdotē ad
celeb̄andū. q̄ ip̄ ſacerdos q̄ celeb̄at. ſic i p̄poſito ē in‐
telligēdi. Preca nō eft tate fuirutis oleū ſecrare ſi
infirmos inungere. P̄tum. ſi ſufficienter potuit fieri ab
vno. ſcdm̄ h̄o mīnē. lō voluit ſpūſſetū ſcdm̄ magi. eōi
34 municiq̄ primū. Ad illud qd̄ ob⁹ q̄ eiusdē eft for‐
mā inducere cui⁹ ē materiā p̄parare. dōm̄ q̄ vey ē de fo‐
ma q̄ p̄ſicit illā p̄paratōi. ſicut ſaber fabricādo ferrū in‐
ducit formā enſis. ſic ep̄a q̄n̄ bñdicit inducit ſacerdotōi
ſi pp̄f h̄b nō opet q̄ illo oleo vraf ſicut ſeſer enſe.
35 Ad illud qd̄ ob⁹ q̄ v̄bz ⁊ elemētu ſaciū ſacrm̄. dō.
q̄ vey ē in aliq̄b⁹ ſacris q̄ ſi d̄lēſatiō oib⁹ ē cōmiffa. ſi
nō eft vey in oib⁹ v̄tū euchariftia. ſic intelligēdu de
vncrōe extrema. Ad illud qd̄ ob⁹ de exremo mor‐
tis articulo. dōm̄ q̄ deuotio p̄ ſupplere absentiā ſacer‐
dotis. ⁊ iō nō eft neceſſib⁹ v̄bus cōmitti. maxime cū ſacer‐
dos ſatis de facili poſſit addeſe. niſi abſit. ppter negligē
37 tiam infirmi. Ad illud qd̄ ob⁹ de ſc̄ta genouſa.
dōm̄ q̄ ſicut ſupra habituē eft q̄ quidā absoluērū meri‐
to. quidā ex officio. ſic intelligēdu eft in p̄poſito. Un̄
ſicut ad ſolos ſacerdotes p̄tine ſololuere. n̄ viri ſan‐
cti frequēter impetrat vite merito. qd̄ alij ſaciūt ex offi‐
cio. ſic et in vncrōe intelligēdu eft.

Quesitio

Q̄ uideat ſacramētu iſtud dari. ⁊ q̄ ſolis infirmis
videt q̄ illud qd̄ d̄. Iaco. vltimo. infirmat q̄ ſi in vobis
inducat p̄ſbyteros. q̄ illis indicif q̄ p̄ſbyteros inducat.
et hoc videt marime litterā ſequēti. oratio ſidei ſalva‐
bit infirmi. Itez q̄ ſolis rōne vrentib⁹ oſiturg rē tē
cū dīcif. inducat p̄ſbyteros. ⁊ poſt ſi in petis fuerit. ſi
ergo peccare ⁊ in petis eſſe p̄p̄iu aduloz ⁊ rōne v̄‐
tū. videt rē. Itez q̄ ſolis in ſicculo mortis extrib⁹ v̄‐
detur q̄ ip̄am denotionē q̄ dīcif vncrōe extrema. q̄ ſo‐
lis in extremis deber dari. Contra. q̄ nō ſolis infirmis
debeat dari videt q̄ ip̄am glo. q̄ dīcif infirmat quis in
vobis mente ⁊ coꝛe ſc̄z vel fide. ergo nō ſoli infirmi
ribus corporaliter ſi erā infirmantib⁹ ſpūaliter deber da‐
ri. Itez vncrōe hec debeat dari appropinquatib⁹ ad mor‐
tem ⁊ extrib⁹ in ſicculo mortis. Sed q̄ ingredif iuſtum
bellum in ſicculo mortis eft. ergo rē. Itez q̄ nō ſolis rōne
vrentib⁹ videt. q̄ nō ſoli tales infirmantib⁹. ſed erā alij q̄
indigent allēciatione v̄ gaudi ⁊ ſtulti. ergo videt q̄ de‐
beat eis hoc ſacramētu dari. qd̄ eft vncrōe infirmor⁹.
Itez p̄baſ et tētū in quo dīcif. infirmat q̄ ſi vobis
quis tenet infinitē. ergo q̄cunq; infirmat d̄ inungē.
38 q̄. dōm̄ q̄ hoc ſacramētu eft principaliter ad venia‐
lia delenda fm̄ q̄ p̄nit. vniſtē recipere effectū. et per h̄
eft in allēciatione ſit aggrauate a coꝛe corruptionem

habente. ⁊ ideo iſtud ſacramētu d̄ ſacramētu infirmis
qui peccare potuerunt venialiſ. et h̄js p̄t ſunt in arti‐
culo mortis. ſi eim̄ poſſunt a culpa veniali liberari con‐
uenienter et ſufficienter. et hoc innuſ in ipo tertū. ſtar⁹
in q̄ infirmatit. Et hoc eft q̄ dīcif. infirmat. Pericu‐
lum in hoc q̄ dīcif q̄. q̄ ſi discreteſe ⁊ norabiliter ⁊ gra‐
uitat. ita q̄ deficit h̄tis nature et auxiliū medicine. Di‐
ſeretio h̄o rōne in hoc q̄ dīcif inducat p̄ſbyteros. Et
itez in hoc qd̄ ſubinfert. ſi ut petis fuerit remittent ei.
Concedet igiſ ſunt rōnes moſtratē ſacramētu
dari deber ſolig infirmis rōne v̄tēb⁹ ⁊ in ſicculo mor‐
tis extrib⁹. Ad illud qd̄ ob⁹q̄ de glo. dōm̄ q̄ iſtud 39
intelligi vel ſubdiſtinctiue. ne excludat infirmatit co‐
poralit ſed p̄ ſupponit. Ad illud qd̄ ob⁹q̄ de h̄js q̄ 40
intrant iuſtū bellū. dōm̄ q̄ ſi tales ſint in ſicculo mor‐
tis fm̄ fortunā. nō fm̄ naturā. ſacramēta autē ecclie
ſtaſtīca nō fortunā ſequuntſi. d̄ naturā reſpiciunt. Si tu
ob⁹q̄ias de illo q̄ dānarus ē p̄ ſiſaz. dicendū q̄ talis
infamis eft in facie ecclie. enī ſi fm̄ v̄tēnō habeat
culpa. ⁊ ſic p̄z rō illa. Ad illud qd̄ ob⁹q̄ alij indi‐
gent allēciatione. dicendū q̄ ad h̄ ſacramētu ſacramētu
iſtud nō ordinaſ. ſicut p̄z in ipa forma. ſi ad peccatorū
remiſſionē. que p̄ ſenſus exteriores p̄petraſ ſunt. ⁊ iō
nō daf in ſanctib⁹ nec naturaliter ſtutis. Ad illud qd̄ 41
ob⁹q̄ de hoſtio equa. dicendū q̄ magis diſcretione
teneſ q̄ infinitē. Et ſi tu ob⁹q̄ ſi talis mod⁹ nō cōpe‐
tit illi no. dicendū q̄ ſi ſolū eft. quia talis modus an‐
nexus ēmō accipidi interrogatiue.

Quesitio

In quo loco debeat fieri vncrōe. Et q̄ totū coꝛp⁹ de‐
beat inungi videt. qm̄ talis vncrōe aut eft i tra infirmi‐
tate corporal. aut i tra infirmatit ſpūalem. Si i tra corpo‐
lem. cū ergo mortalit ſinfirmatit p̄ totū corpus diffuſa
ſi. totū deber inungi. Si i tra ſpūalem. ſed ſpūalem in‐
firmatit nō ſc̄ernit aliquā p̄tem. deſerminate ergo rē
Item vncrōe ſacramēta ſignat vncrōe gratitā et
ſpūalem q̄ eft in on:ma. ſed aia eft in qualibet pte corpo‐
ris tota. ergo rē. Item vncrōe devoſtis ſpūalem ſacramēta ſi
aia ſi potentiā inellec ſua. ſed illa nulli p̄tis corporis eft
aetus. q̄ nulla p̄ ſiclio determine ſi inungi. q̄ totū
coꝛp⁹ inungi eft. Item cū quis purificatur ab ori‐
ginali toruſi imergit ſi ſi aqua ſufficiens. q̄ ſi ſi oleuz
eſſ ſufficiens totus videt inungi. ſi i tra Math‐
ry. de corde pcedunt cogitatoes male. furta ſi. fm̄ illō
oia peccata et corde pcedunt. q̄ ad deſeritionē peccatorum
ſignandā ſufficit loco cordis inungi. Item vncrōe ſi
ſi mutationis in vnicā parte ſola ſit ſi in fronte. q̄ pari ra‐
tione ſi ibi vncrōe hui⁹ ſacramēti. Item ſi in pluribus pti‐
bus diſtincte. ergo plures ſunt vncrōes. ergo plura
ſunt ſacramēta. Hes eim̄ ſi manus ſpecie diſerunt fm̄ na‐
turam organizationis. Item ſi diuersis ptiibus deb̄ ſi
eri in uniuero. cum ſtingar frequēter multa membra co‐
poris amittere et ſola egritudine. videtur q̄ egritudo p‐
fruſtione ſacramēta ſaciat carere. quod nō eft conu‐
niens. queritur ergo que membra debeat inungi. ⁊ vtrū
mutilata debeat inungi. q̄. dicendum q̄ in talib⁹ 43
ve ſepe dīcif eft ſi in ſi inponit neceſſitatē h̄js qui ſunt
ad finem. qm̄ iſtud ſacramētu principaliter ordinari
ad ventialū deſeritionē. fm̄ q̄ ſi tētū beari Iacobi inue‐
nit. ⁊ ventialū ppetranſ ab aia fm̄ mutationē ſi. ad
carnem corruptam. ⁊ bo eft p̄ ſi poteris ſi quas vniſt
corpori ve organico. ideo recte in deſeritione talium pec‐
catorum debeat medicamētu extreius adhiberi fm̄ id q̄ ha‐
bet ſenſibile cura organa ip̄arum potentiar̄. Eſt autē

tripler potentia aie fm quā regitur corpus & erudit &
nutritur fm quā ad exterū compagatur. s. sensitiva. gene/
rativa. & pgressiva. & ideo organa istarū potentiarū de/
bent inungi. Et qm dñqz sur organa deseruētia quinqz
sensib. scz. os. ocli. nares. aures. 2 man. & lūbi de huius
generativ. pedes. & virtuti pgressive. & ideo iste se/
rem pres inunguntur. & sic patet qm nec totū corpus debz

44 inungi nec vna ps determinata. Ad illud qd obiect
de infirmitate spūali qm nō determinat partem. dicen/
du qm verū ē qm no determinat ptem in qua sit. verū amē
determinat pte qm cōtrahitur. & per hoc patens due/
sequuntur de ania qm est in qualibz pte corporis & de poten/
tia intellectu. qm er si aia fm essentia sit in qualibz pte
corpis tota. & fm potentia intellectu ptem determina/
natā corporis nō cōcernat. tamē fm potentia sensitivam
& operatiū determinat sibi aliqas pres corporis orgāiza/
tas in quibz delectatur. & fm quarū delectatores diuer/
sa incurrit peccata. Ad illud qd obr de baptismo di/
cendū qm nō est simile pro eo qm in originali tota caro fe/
darur. sed in venialis peccati cōmissione alijs actū spe

46 cōstis potētē cōcernit. Ad illud qd obr in oposi/
tiū de corde. dōm qm er si de cordis affectu pcedant omnia

47 tamē p diversis potētēs subministrantes. Ad illud
qd obr de vncione confirmator. dōm qm nō est simile.
peo illa est pūfiliā mītā & verecūdā determina/
nata. sed hec vncialia pēta qm respiciunt actus oīz po/
tentiarū. Ad illud qd obr ergo plura sūt sacramēta

48 dicēdū qm ille ptes nō inunguntur nisi pte concurrunt
in vnu cui deseruēt. & fm cuius nutrū mouent. & ideo
qm vncio ē in his fm vna naturā & p cōparationē ad

49 vnu. ideo vnu est sacramētū. Ad illud qd obiect
illis qui gđnt hec membra. dicendū qm suis sūt mū/
lati. ramen debent inungi. Et si tu obiectas qm est impli/
catio falsi in forma. dicendū qm falso est. quia ceci li/
benter vellent videre. & surdi auditū desiderāt. qmuis nō
sudiant. & ideo recte debent in talibz membris inungi.
quia p̄alio membra aut peccauerūt. aut peccare voluc

50 rū saltem veniali appetit. Si tu queras. euz p̄mēbra
genitalia maxime culpa in homibz trahuntur sive p/
peretur venialis & mortalis ut quid non inunguntur
dōm qm hoc est. ppter feditatem membra. ppter quam na/
tura rōnali erubescit nō solū tangere sed videre. s. qd
plus ē nomis. & amplius erubescit cogitare. & idō ab/
sīt p̄oleū sc̄m debet ibi apōsi sed loco illoz membro/
ru inunguntur lumbi. Credo etiā qm cōpatit vncio verecūdā
infirmito. qm nemo ē rōne v̄tēs qm non erubescat mēbra
illa alia demōstrare. immo ip̄mē erubescit videre.

Quesitio iii. b.

Quotient debeat hoc sacramētum dari. & qm. vnu de/
beat iterari. Et qm nō videb primo. quia nulli sacramēto
facienda est iniuria. sed qm iterat sacramētū ei iniuriā
ergo re. Hęc p̄simile videtur. qm vncio episcopalū si/
ue confirmatōnis non iterat. ergo nec vncio extrema

Diss. xxiiij. de sacro ordinis qmūm adea que
ad illud disponunt.

Dunc ad consideratōis sacre ordinatōis accedam.
Hec ē serita ps in qm de sexto sacramēto agitur.
Posset tamē diuidi cōtra totā pcedēt. In pce/
dētibz enī egit de sacris qm respiciunt determinata psonā. h
agit de his qm respiciunt multitudinē ecclesiasticō. & pmo
de ordine. secūdo de mrimonio. Qualiter cunqz diuida/
tur & odincetur p̄dicatoz. ista in qua agit de ordinis le

iterari debet rōne cōsimili. Hęc videtur p deno/
minationē. qm dī vncio extrema. sed vnu boīs vna
est moris & vnu extrellum. ergo tñ semel debet inungi.

Contra quotiens iteratur morbo. & medicina. sed tā
morb spiritualis qm corporalis iteratur. s. veniale pecca/
tum & corporalis infirmitas. ergo re.

Irem alijs qm est in pericolo fm humanū iudicū & opinionē medicoz
est inungendus. qm p̄sumis q laborer in extremis. Si
ille idēi extremis als laborare pr. vnu inungi dī. Jur/
ta hoc queritur. si aliquis sacerdos incipit inungere. &
in inunctionē deficit. vnu debet a capite incipi vel p/
fici. Et iterū. vnu alijs in eadē infirmitate debet bis
inungi. vnu pura in infirmitate incurabili.

R. dōm.
q studiū sacramētū sicut inuitur apte in līa. & debet & p̄ iter/
ari. Si aut querat rōne huīus. dōm ē q generalis ratio
quare sacramētū nō debet iterari. q effector eius ē perpe/
tuus qm nō iteratur. vnde characteris imp̄issio nō ē genera/
lis ratio. sed potiū effectus p̄petuatio. vnde exq panis
semel consecratus ē non debet amplius consecrari. q/
uis nō imp̄imatur ibi character. & similiter oleū bñdictus
non debet amplius benedici. sive cōsecratum non debz
amplius consecrari. Quoniam igū in vncione extrema
nō imp̄imetur nec datur effectus p̄petuus marimes si hō
ab infirmitate resurgat. idēo secūda operatio sacramē/
ti necessaria ē. & ideo iterari p̄t & debet medicina absqz
aliqua strumenta sacramēti. Ad illud ergo qd obiect
tur qm ibi stat iniuria in iteratōne. dōm qm hoc vnu est
qm iteratur faciū & nūl nouū efficitur. hoc autē ppo/
sito nō habet locū.

Ad illud qd obr de vncione sur. matōis. dōm qm nō ē simile. qm ibi ē effector characteris
qui est p̄petuus. ppter quem amplius sacramētū i: e/
rari nō debet.

Ad illud qd obr de denominatōne dicē
dū qm vncio extrema ē duplicitē. Aut sedm verita/
tem. aut fm uram opinione. Primo mō nō iteratur. s.
secundō mō sic. & ita frequenter accidit multos inungi.

Ad illud quod queritur si sacerdos deficit vnu sit in
iclandū. Dicendū qm potius ē sup̄plendum quod incho/
atum ē. p̄ eo qm quelibet vncio specialē habet formam.
sicut patet alp̄cienti. attānē generaliter convenerunt
in remissione peccati.

Ad illud quod querit de infir/
mitatibus pluribz. aliqui volunt dicere qm post annum
iterari p̄t. p̄ eo qm complera est reuelatio corporoz sup/
eriorum. Sed absurdum valde vide sacramēta regula/
ris sedm motum astroz. & ideo potest aliter dici qm null⁹
in aliqua infirmitate inungēdus ē. nisi cum p̄sumis ad
extremū app̄opinquare. & hoc est ex infirmitatis aggra/
vationē. quem statum natura diu sustinere non potest.
imo aut vincit aut vincitur. si ergo infirmus nō moria/
tur sed diutius viuat. si nō p̄fecere curetur. curatur ca/
men aliquo mō ab intensione morbi. & ideo venialia tre/
dere possūt. & itez infirmitas corporalis aggrauatur. idō
p̄t & debet sacramētū vncionis iterari. & sic patet re/
sponsio ad obiecta.

cramēto duas bz. In p̄ma em̄ determinat de ipso sac̄o
In secūda de dispensatōne hui⁹ sac̄i. i. fra. diss. xxv. so/
let etiā qm si heretici ab ecclēsia p̄cisi. re.

Prima ps du/
as bz. In p̄ma determinat de his que disponunt ad ordi/
nē. s. bona vita & rōsura. In secūda de ipsiis ordinibz. ibi.
Hostiarij iudē & ianitores sur. re.

Prima ps dividit in
duas. In p̄ma ostendit cū septē sint ordines. ppter sig/
nanda sc̄m grām septē formē. qm nemo digne accipit or/
dines qm nō est i gra. & hec ē dispositio interior. In secū/
da p̄t determinat de dispōnē exteriori qm qdē est tonsu/
ra. ibi. In hoc igū sacramēto septiformis. re.